

СЕКЦІЯ 2. ОХОРОНА ТА ЕКСПЕРТИЗА ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Грачова О. Ю.,
студентка 3 курсу групи СП-04
Факультету соціології і права
Національного технічного університету України «Київський політехнічний
інститут імені Ігоря Сікорського»

Кісіль Н. В.,
доцент кафедри інтелектуальної власності та приватного права
Національного технічного університету України «Київський політехнічний
інститут імені Ігоря Сікорського»
кандидат сільськогосподарських наук,
старший науковий співробітник, судовий експерт

УДК: 347.78

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ МУЗИЧНОГО ТВОРУ ЯК ОБ'ЄКТА АВТОРСЬКОГО ПРАВА

TOPICAL ISSUES OF LEGAL PROTECTION OF A MUSICAL WORK AS AN OBJECT OF AUTHOR'S RIGHT

У публікації піднімаються питання про особливості правового регулювання музичного твору як об'єкту авторського права. Зазначено критерії необхідні для набуття правової охорони музичному твору: по перше, він має містити творчий характер та бути оригінальним, по-друге, бути вираженим у об'єктивній формі. Вказується, що для правильного вирішення спорів щодо порушення авторських прав на музичні твори, наданні повних та об'єктивних експертних висновків, а також прийняття справедливих рішень на користь митців, є потреба подальшого вивчення ознак творчого характеру та оригінальності музичних творів.

Ключові слова: автор, авторське право, музичний твір, інтелектуальна власність, судова експертиза.

The publication raises questions about the peculiarities of legal regulation of a musical work as an object of author's right. The criteria necessary for acquiring legal protection for a musical work are specified: firstly, it must contain a creative character and be original, secondly, it must be expressed in an objective form. It is indicated that for the correct disputes' resolution regarding author's right infringement of musical works, the provision of complete and objective expert opinions, as well as the adoption of fair decisions in favor of artists, there is a need for further study of the definition of signs of creative character and originality of musical works.

Keywords: *author, copyright, musical work, intellectual property, forensic examination.*

Для кожного із нас при уявленні музичного твору в першу чергу на думку спадає приємна мелодія, яка покликана надихати й мотивувати на нові звершення, а також викликати позитивні та яскраві емоції. Проте музичний доробок є доволі складним об'єктом, який містить різні елементи, які утворюють зовнішню форму музичного твору: мелодію, гармонію, ритм та ін. Ці елементи мають важливе значення при сприйнятті твору, а також охороноздатності твору. Тому актуальним є вивчення особливостей набуття правової охорони музичного твору як об'єкту авторського права, а також дослідження підходів до проведення експертиз таких об'єктів інтелектуальної власності для ефективного розгляду майбутніх судових спорів.

Мета наукової роботи полягає у визначенні основних ознак музичного твору як об'єкту авторського права та особливостей судової експертизи таких доробок.

Поняття «музичний твір» в контексті набуття прав інтелектуальної власності згадується у Законі України «Про авторське право і суміжні права». Так, згідно із ч. 3 ст. 6 вищезазначеного Закону: «об'єктами авторського права є твори у сфері літератури, мистецтва, науки, зокрема музичні твори з текстом

і без тексту» [1]. Отже, законодавством віднесено музичний твір до об'єктів авторського права, із поширенням на нього відповідної правової охорони.

Проте, зауважимо, що у чинному Законі України «Про авторське право і суміжні права» відсутнє визначення терміну «музичний твір» й не сформульовано ознак такого твору, що безпосередньо спричиняє певну правову прогалину. Тому, вважаємо доцільним звернутися до наукових доктрин музикознавців, що сприятиме всебічному охопленню розуміння музичного твору.

У науковій статті Г.М. Грабовської «Музичні твори як об'єкт авторського договору» зазначено, що музика є особливим видом мистецтва, який створений з метою відображення об'єктивної реальності, що має вплив на ментальність і психологічний стан особистості на підставі осмислених і естетично організованих по висоті і в часі звукових послідовностей, що створені на основі тонів – звуків певної висоти, спеціальної гармонії, особливого ритму й частоти звуку [2, с. 210]. Із даною цитатою ми погоджуємось та вважаємо її достатньо зрозумілою для сприйняття.

Яблокова О.І. зазначає, що твір розглядається як взаємозв'язок ідей, думок та образів, що були реалізовані на підставі творчої діяльності автора з метою експресії своїх думок, почуттів, що допускає аспекти свого відтворення [3, с.77].

Враховуючи вищенаведене твердження, пропонуємо визначення музичного твору, як результату творчої діяльності митця, в якому втілено певні ідеї та образи автора, використовуючи особливі музичні елементи: звукові послідовності, мелодію, гармонію, ритм та ін.

Також варто відокремити критерії необхідні для набуття правової охорони музичним твором: він, по перше, має містити творчий характер та бути оригінальним, по-друге, бути вираженим у об'єктивній формі.

З огляду на специфічні властивості музичних творів та необхідність застосування спеціальних знань під час розгляду спорів щодо захисту

авторських прав на музичні твори, вважаємо за доцільне розглянути певні особливості, які застосовуються при проведенні судових експертиз.

Судова експертиза музичних творів призначається за необхідності встановлення фактичних даних про властивості, ознаки, закономірності створення та використання музичних творів. До основних завдань судової експертизи, пов'язаної з музичними творами можуть відноситися наступні: визначення в об'єкті дослідження ознак об'єкта авторського права; визначення у музичному творі або його частині ознак оригінальності й творчого характеру; установлення факту відтворення музичного твору або його частини, що має самостійне значення тощо.

Загалом, під час розгляду спорів, пов'язаних із порушенням авторських прав на музичні твори, суди особливої уваги приділяють встановленню ознак оригінальності та творчого характеру досліджуваних творів.

Наприклад, у господарській справі № 910/13096/18 [4] при розгляді спору між ПрАТ «Київстар» та ТОВ «Юніверс Медіа Корпорейшн» щодо порушення авторського права, а саме: використання музичної композиції «Я живу для тебе» у форматі мобільного контенту послуги «Ді-Джингл» на Інтернет-сайті, власником якого є ПрАТ «Київстар», було призначено судову експертизу. В ухвалі Верховного Суду було зазначено, що під час проведення судової експертизи експертами враховано такі аспекти: «наявності модифікації у об'єкта авторського права, загальна мелодія музики, швидкість ритму, гармонія звучання, схожість звукового звучання у вигляді наявності своєрідних інтонацій». В тому числі, експерти зазначали, що важливим є уточнення особливостей стилю автора, що притаманні лише йому. З огляду на такі ознаки, судами всіх трьох інстанцій було прийняті рішення щодо наявності порушення авторського права.

Отже, враховуючи вищенаведене, можемо зазначити, що музичний твір є об'єктом авторського права, особливості правової охорони й захисту якого потребують подальшого вивчення. При цьому визначення ознак творчого характеру та оригінальності, притаманних цим видам творів, набувають

особливої актуальності для правильного вирішення спорів щодо порушення прав інтелектуальної власності, наданні повних та об'єктивних експертних висновків та можливості прийняття справедливих рішень на користь митців.

Список використаних джерел:

1. Про авторське право і суміжні права : Закон України №2811-ІХ від 01 грудня 2022 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text> (дата звернення: 10.03.2023).
2. Грабовська Г.М. Музичний твір як об'єкт правової охорони. *Форум права*. 2012. № 1. С. 209-213
3. Яблокова О.І. Музичні твори як об'єкт авторського договору. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. №5. С.75-79. URL: http://lsey.org.ua/5_2021/19.pdf (дата звернення: 12.03.2023).
4. Ухвала Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду по справі № 910/13759/16 від 17 вересня 2020 року. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/91622161> (дата звернення: 13.03.2023).